

Alberta izla 13

JŪGENDSTILA RĪGAS SKAISTĀKAIS NAMS

Cilvēces ilgas pēc dailes un līdzsvara it visā savijušās Alberta ielas 13. nama mūros. Tie jau simt gadu sargā skaistas dzīvošanas mākslu. Lepnā nama fasāde pievelk harmonijas un skaistuma meklētājus no tālām zemēm, taču patiesais nama dailes baudījums atklājas vien tiem, kuri garāmgājējiem pavīd aiz nama logiem. Nams dāsni apveltī savējos, lepojoties un atbalstot tos viņu ikdienas darbā. Ik rītu, sākot ar pirmo gludo misiņa pie-skārienu, nams gādā, lai darbiem iedvesmotu tā detaļu harmonija. Tas vēro, lai nobrūnējušā parketa čīkstēšana un uguns podiņu krāsni netraucētu darba dunai. Tomēr mīļākā dienas daļa namam ir vēla pēcpusdiena, kad ar labi padarīta darba sajūtu tā smagās durvis ver mājupgājēji, vēl reizi patikā novērtējot kāpņu flīžu musturu un sienu ornamentu spēles.

Taču nams nav viens dailes vēstnieks, jo to kā pērli ietver jūgendstila vēstures un arhitektūras šedevri, kuru formu bagātība devusi Rīgai pasaules slavu. Pilsētas dibinātājam bīskapam Albertam veltītās ielas malās sarindojušies tā laikabiedri, kas gremdējas stāstos par senāko greznību un sacenšas spodrinot savas neatkārtojamās fasādes.

Jūgendstila Rīgas skaistākais nams Alberta un Strēlnieku ielu krustojumā ir rokas stiepiena attālumā no Vecrīgas – klusajā centrā, starp Elizabetes un Dzirnavu ielām.

THE MOST BEAUTIFUL ART NOUVEAU BUILDING IN RIGA

The human longing for beauty and balance is totally captured within the walls of the building at No. 13 Alberta Street (Alberta iela 13) in Riga. For a hundred years now these walls have provided a haven for the art of beautiful living. The proud façade of this building attracts seekers of harmony and beauty from faraway lands, but the real joy of the beauty of this building presents itself to those who look out from within at the world passing by. This building generously enchants its inhabitants and supports them in their everyday work. The building impresses and inspires with its harmony of detail. The absolute best time of day in this building is late afternoon when the heavy doors prepare to close after the last office workers depart, once again engaged by the designs of the stairwell tile-work and by the interplay of its decorative wall ornaments.

This building is like a pearl, reflecting a masterpiece of *art nouveau* history and architecture with a richness of form that has brought great fame to the city of Riga. This street, named after Bishop Albert, the founder of Riga, is graced by row upon row of houses of the same period, each showing off the superiority of its unique and inimitable façade.

The most beautiful of these Riga buildings stands at the place where Alberta and Strelnieku streets meet, but a stone's throw from Old Riga, lying quietly between Elizabetes iela and Dzirnavu iela.

NAMA SAIMNIECE - RĪGAS JURIDISKĀ AUGSTSKOLA

Rīgas Juridiskā augstskola ir nama saimniece kopš 1998. gada. Mēs esam atgriezuši krāšņajai pērlei, kas daudzus gadu desmitus bija pamesta novārtā un bija gauži bēdīgā stāvoklī, tās sākotnējo spožumu.

Nama restaurācija ilga trīs gadus. Precīzi atjaunota ne tikai ēkas fasāde, bet arī visas vērtīgās detaļas bagātīgi apdarinātajās iekšējās telpās, pēc iespējas saglabājot oriģinālos elementus – apgleznotos griestus, kāpņu telpas ar to vitrāžām, cīļņus, kamīnus, ar īpašu rūpību atjaunotas ap četrdesmit podiņu krāšņu visdažādākajās krāsās.

Lai respektētu nama būv-inženiera Mihaila Eizenšteina izsmalcināto arhitektonisko kompozīciju, restaurācijas procesā tika izmantotas modernākās pieejamās tehnoloģijas.

Rīgas Juridiskās augstskolas un Alberta ielas 13. ēkas inaugurācijas pasākumā 2001. gadā piedalījās Zviedrijas kronprincese Viktorija un Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga.

HOST OF THE BUILDING - RIGA GRADUATE SCHOOL OF LAW

Since 1998 the Riga Graduate School of Law (RGSL) as owner of the building has restored this magnificent architectural pearl to its original splendour following many decades of poor maintenance.

Restoration of the building took three years. Not only the external façade of the building but also its rich interior detail was restored as closely as possible to its original elements, with painted ceilings, stairwells, stained glass windows, contoured relief, fireplaces, and special attention to the forty tile stoves with their diversity of colours.

In order to respect the detailed architectonic composition of building designer Michael Eisenstein, the restoration process employed the most advanced available technologies.

The 2001 inauguration of the restored Alberta iela 13 premises of the Riga Graduate School of Law was graced by the attendance of Crown Princess Victoria of Sweden and by Latvian President Vaira Vīķe-Freiberga.

ĒKAS AUTORS – JŪGENDSTILA ĢĒNIJS – „TRAKAIS KONDITORS”

Tiksmīnieties par jūgendstila pērli – 13. namu, būtu grēks nezināt kaut dažus faktus par tā arhitektu, dekoratīvā jūgendstila aizsācēju Latvijā – Mihailu Eizenšteinu. Viņš dzimis 1867. gadā Pēterburgā ģimenē, kas piederēja no Vācijas iebraukušu un Krievijas sabiedrībā asimilējušos ebreju dzimtai. Uz Rīgu pārcēlies 1897. gadā.

Mihails Eizenšteins bija Rīgas pilsētas celtniecības departamenta priekšnieks, arī īstenais valsts padomnieks, kas pēc ranga bija līdzvērtīgs ģenerāļa pakāpei. Kā augstākās klases ierēdnim viņam netrūka ne naudas, ne slavas, taču kāds iekšējs dzinulis lika viņam uzsākt savu arhitekta praksi, turklāt visai skandalozu un tiem laikiem gana pretrunīgu.

Kā jau parasti modes avangardu, arī jūgendstilu sabiedrība sākotnēji uztver visai skeptiski. Būvīnženieris Mihails Eizenšteins izpelnās nežēlīgu kritiku: trakais konditors izcako mājas kā tortes!... Viņa projektētos namus dēvē par kūkām, kas pārdekorētas ar putukrējumu. „Trakais konditors”, starp citu, ir autors lielākajai daļai Alberta ielas namu.

Taču drīz vien rīdiniēki viņa namus iemīļo un Mihailu Eizenšteinu pat sāk dēvēt par jūgendstila karali un ģēniju, kurš apveltīts ar drosmi, kas nepieciešama, lai noteiktu jaunu arhitektūras stilu, kas bija pretrunā ar Rīgā pieņemto manieri – atdarināt galvaspilsētas, tolaik – Sanktpēterburgas – stingrās klasicisma formas.

Kā liecina slavenā būvīnženiera dēla kinorežisora Sergeja Eizenšteina pieraksti, viņa tēvs, ņeroties pie jaunas mājas projekta, tostarp arī 13. nama, vispirms zīmē tā fasādi. Iezīmē katru figūru, ornamentus, rotājumus, tikai pēc tam veic plānojumus, atbilstoši fasādei.

Kā augstajām aprindām piederēja galma amatpersona Mihails Eizenšteins baudīja visnotaļ privilēģētu stāvokli sabiedrībā, un mūsu nams var lepoties, ka to radījis īstens jūgendstila ģēnijs.

ART NOUVEAU GENIUS OR “CRAZY CONFECTIONER”

In our endless delight at this *art nouveau* pearl on Alberta iela 13, it would be a sin not to know about its architect, the founder of *art nouveau* in Latvia, Michael Eisenstein. He was born in St. Petersburg in 1867 to a family of German-Jewish heritage, which had become well established among Russian social circles. Eisenstein relocated to Riga in 1897.

Michael Eisenstein was head of the Riga City Public Works Department and also a senior government advisor with accredited status, in those days considered equivalent to the rank of general. As the senior civil servant that he was, he lacked neither resources nor fame and yet some deeper instinct led him to open his architect's office.

As with any *avant-garde* fashion, the *art nouveau* idea was initially treated with some scepticism. Michael Eisenstein earned some criticism, as a crazy confectioner producing buildings like cakes! His projects were likened to gigantic cream gateaux. This “Crazy Confectioner” was, as it turned out, the designer of most of the buildings to be found on Alberta iela.

Soon enough, city dwellers fell in love with buildings by Michael Eisenstein, whom they regarded as the King of *art nouveau*. His was a genius endowed with such courage as to dictate the new style of architecture in Riga, in contrast to the accepted fashion of the time, an imitation of the strong classical forms of St. Petersburg.

As the great designer's son, the famous film director Sergei Eisenstein was to note later that his father, in any new building project, including that at Alberta iela 13, first sketched the outer façade with figures, ornamentations, and decorations. The master plan was then drafted to accommodate the façade.

As a member of the social elite, Michael Eisenstein enjoyed a highly privileged position in society. Our building bears the blessing of the original *art nouveau* genius of Riga.

NAMS – JŪGENDSTILA PĒRLE

Nama fasādi var vērot stundām. Tā ir kā savdabīga maskarāde, kurā ir gan karikatūras, gan šarži, kas nevienu neatstāj vienaldzīgu. Skulpturāliem cilņiem piesātināti ir vairāku pakāpju zelmeņi, kas aizpildīti ar maskām, pūķiem, kartušām. Šķiet, ar mums runā mītu un leģendu pasaule.

Nama fasādē daudzviet izmantoti Rīgas jūgendstilā izplatītie sievietes tēli. Tie redzami gan virs galvenās dzegas, gan ēkas stūrī. Centrālā maska ar starojošu diadēmu ir brīvības, saules un uzvaras simbols.

Dažas skulptūras – daiļā dzimuma pārstāves – ir stipri aizdomājušās, citas valšķīgi smaida. Virs katra loga – teatrāla bez sāpēm kliezdoša mute. Sievietes tēls simbolizē ne tikai daiļumu, bet arī paradīzi, bet vīrietis ar zirga kājām – elli.

Bruņinieku galvas raugās, lai sievišķais skaistums būtu pienācīgi apsargāts. Ziedu un ģeometrisku formu kārtotumā ievijas čūskas – uzmanības un viltības simbols, savukārt laimes putnu simbolizē pāvs ar krāšņi izplestu asti.

Ēkas galvenā fasāde sasniedz neapvaldītu dekoratīvismu. Tās iedvesmas avots – lietišķā māksla – kurā būvinženieris Mihails Eisenšteins ir iztrakojušies pēc sirds patīkas: gan durvju rokturos, gan apgaismes ķermeņos, gan zvanu gredzenos jūgendstils deformē visus konventionālās arhitektūras elementus. Pat logs nedrīkst būt tāds kā parasti, jo tas ir reprezentācijas spogulis galvenajā fasādē.

THE BUILDING – AN ART NOUVEAU PEARL

One can study the façade of this building for hours on end: the characters and caricatures cannot fail to impress. The sculpted relief work is filled with masks, winged serpents, and troll-like figures. We are invited to enter an enchanted world of myth and legend.

The façades of many of Riga's *art nouveau* buildings use the female contour. This may be seen at the main cornice and corners of this building. The central mask is symbolic of freedom, victory, and the sun.

Some sculptures portray feminine deep thought, others coquettish smiles. Above each window, a female theatrical painless screaming mouth symbolises beauty and paradise, in contrast to the male form with its hellish horse legs.

A knight's head maintains vigil to ensure protection of this feminine grace. The floral and geometrical arrangement of form with entwined snakes symbolises vigil and cunning, whereas the peacock with its elegant outstretched tail symbolises happiness.

The main façade of the building achieves an effervescent presence. Its source of inspiration is a practical art in which the creator, Michael Eisenstein, has immersed himself to his heart's delight. From door handles to lighting fixtures and bell rings *art nouveau* distorts all conventional architectural elements. Even the windows are not allowed to be like any others because they form such a core aspect of the representational reflection of the main façade.

ALBERTA IELA

Alberta ielas apbūve sākās 1900. gadā, bet jau 1908. gadā tika pabeigti visi ielas nami. Senāk te milzu platībās tika audzētas Holandes liepas Rīgas apstādījumiem. Tās audzēja slavena vācieša – V.F.Tīmes dārzniecībā. Pats dārznieks ieradās Rīgā no Drēzdenes, lai strādātu Vāgnera dārzniecībā. Tagadējo Alberta ielas teritoriju viņš iegādājās 1846. gadā.

Pirms ielai piešķirt Rīgas dibinātāja vārdu, tika apsvērtā iespēja to nosaukt par Tīmes ielu, tomēr izšķīrās par labu bīskapam Albertam.

Par to, kāda izskatījās mūsu nama apkaime senatnē – Alberta iela „jaunības dienās” – kolorītu ieskatu sniedz Aīdas Niedras grāmata „Pasaules plauksta”:

„Visā Alberta ielā pie namiem turējās grezni gaisa lieveņi, un saules pusē zaļoja maurs. No mūra preti zibēja vācu advokātu un ārstu baltā porcelāna izkārtņites.

No rītiem un pēcpusdienās te staigāja ierēdņi un veikalu kalpotāji, un pie vārtiem stāvēja sētnieki ar slotām un vācelēm. Laikrakstu būdā sēdēja sārta krieviete ar melni iešvīkātām uzacīm.

Ļaudis pārvietojās lepnās kariatēs un smalkos pajūgos.”

Mūsdienās ikviens, kas strādā vai dzīvo Alberta ielā, ar to lepojas. Jau vairāk nekā gadsimtu tā ir bagātu un Latvijā pazīstami ļaužu iela. Šajā ielā namus cēla vācu fabrikanti un lieltirgotāji: Hermansons, Lube, Hilbings. Alberta ielā astoņus gadus dzīvoja slavenais latviešu gleznotājs Janis Rozentāls ar dzīvesbiedri somu dziedātāju Elliju Rozentāli (Forseli). Te strādāja un dzīvoja Rūdolfis Blaumanis un arhitekts Konstantīns Pēkšēns (vairāku Alberta ielas namu autors). Bērni te aizvadīja būvzinieša Mihaila Eizenšteina dēls slavenais kinorežisors Sergejs Eizenšteins.

Latvijas brīvvalsts gados Alberta ielā dzīvoja arī profesors Prīmanis, fabrikants Kalņiņš, lieltirgotājs Rumpītis un citas ievērojamas personas. Nekur citur kā tieši Alberta ielā 2008. gadā iegādāts visdārgākais dzīvoklis Latvijā.

ALBERTA STREET

Construction of Alberta iela commenced in 1900, and by 1908 had been completed. In earlier times the area had been an open field on which Dutch linden trees were grown in the gardens of W.F. Thieme. He had come to Riga from Dresden to work in the employ of Wagner's Gardens. In 1846 he purchased a property that included Alberta Street.

Originally, it was proposed to use the name Thieme Street. Later, final decision was to name it in honour of Bishop Albert.

To understand how our area was seen in earlier times, a vivid description of Alberta Street's "youth", may be found in Aida Niedra's book "Palm of the World":

"All along Alberta Street were porches and lawns on the sunny side of the street. White porcelain signs advertised the services of German lawyers and doctors. Mornings and evenings, officials and shopkeepers walked here, and caretakers stood at gates with brooms and baskets. In the press kiosk sat a Russian lady with red-cheeked face and black-lined eyebrows. People took to their transport in grand carriages and elegant carts."

All who work and live in Alberta iela are proud of it. For more than a century it has been known as the street of wealthy and famous people. Buildings were erected by German industrialists and traders such as Hermannsohn, Lubbe, and Hilbing. The great Latvian painter Janis Rozentals lived eight years here with his Finnish wife, the singer Elli Rozentale (Forsele). The playwright Rūdolfis Blaumanis and the architect Konstantīns Peksens both lived and worked in this street. Eisenstein's famous son, film director Sergei Eisenstein, spent his childhood here.

During the time of prewar independent Latvia, residents included eminent Professor Prīmanis, industrialist Kalņins, and leading retail trader Rumpītis, among many others. In 2008, the most expensive apartment in Latvia was purchased in Alberta iela.

ALBERTA IELAS 13 NAMS

Alberta ielas 13. nama būvprojekts apstiprināts Rīgas pilsētas būvvaldē 1904. gadā 8. jūnijā, bet jau ap Ziemassvētkiem māja ir zem jumta.

Jūgendstila elementiem pārbagātā nama ārpusē fascinē, arī iekštelpas neatpaliek no fasādes. Telpu plānojumā strikti ievērots zonējums: ar skatu uz ielu, ar balkoniem, lodžijām u.c. arhitektūras brīnumiem parāda saimnieka varenību, bet palīgtelpu loģi iziet uz pagalmu.

Sākotnēji ēka celta īstenajam valsts padomniekam A. Lebedinskim. Pie viņa pulcējās inteliģenti ļaudis, arī ievērojami tā laika politiķi.

Kā īres nams tas pastāv līdz XX gadsimta 20. gadiem, kad tajā tiek ierīkota Latvijas Politiskā pārvalde.

Pēc otrā pasaules kara uz vairākiem gadu desmitiem namam atkal uzrodas cits saimnieks – Baltijas kara apgabala robežsardzes komandantūra.

Jauni laiki ēkai sākas 1995. gadā, kad to nopērk Sorosa fonds-Latvija, kas pēc trim gadiem namu uzdāvina Rīgas Juridiskajai augstskolai. 1998. gadā Alberta ielas 13. nams tiek iekļauts valsts nozīmes aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

2001. gadā notiek svinīga ēkas inaugurācijas ceremonija, kuras laikā visi var iepazīties ar pirmo pilnībā restaurēto jūgendstila celtni Rīgā.

THE BUILDING AT ALBERTA 13

Construction plans for Alberta iela 13 were approved by the Riga City Council on 8 June 1904. By Christmas the building was already roofed.

The *art nouveau* extravaganza on the exterior of the building is no less evident within the structure. Street views, balconies, loggias and other architectural wonders showed off the wealth of the owners, while the windows of secondary rooms faced the courtyard.

The building was built for councillor A. Lebedinski, who was host to the intelligentsia as well as to notable politicians of the time.

As a building, it was leased out until the 1920s, when it came to house the Latvian Political Administration.

After the Second World War, and for the next several decades, the building served as the command centre of the Baltic Military District Border Guard.

A new era for the building began in 1995 when it was purchased by the Soros Foundation-Latvia, which just three years later donated it to the Riga Graduate School of Law (RGSL). In 1998, the building was placed on the Heritage Protection List of the State.

The 2001 inauguration festivities enabled many people to explore this first completely restored *art nouveau* building in Riga.

KĀPĒC PASĀKUMI ALBERTA IELĀ 13?

Pēc restaurācijas Alberta ielas nams ir pieredzējis ne tikai prezidentu un princešu viesošanās, bet arī daudzus nozīmīgus starptautiskus pasākumus gan mazākam, gan lielākam dalībnieku skaitam, kas notikuši kā pagalmā, tā galerijā un konferenču telpās.

Rīgas Juridiskā augstskola piedāvā plašas iespējas organizēt konferences, seminārus, lekcijas, darbinieku apmācības un citus pasākumus dažādās telpās, kuru izkārtojums pielāgojams klientu vajadzībām. Augstskolas telpas ir pieejamas arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Iespējams izīrēt gan uz dažām stundām, gan uz ilgāku laiku – piedāvāsim izdevīgu cenu un labus nosacījumus!

Piemērota vieta pieņemšanu un prezentāciju rīkošanai ir ēkas pirmā stāva galerijā. Siltā laikā var izmantot arī mājīgo pagalmu – tajā ērti būs pat 200 cilvēkiem.

Augstskolā pieejams konferencēm un semināriem nepieciešamais tehniskais aprīkojums, tiek piedāvātas arī Eiropas standartiem atbilstošas sinhronās tulkošanas iekārtas.

ORGANIZE YOUR EVENT AT ALBERTA 13

Since the complete restoration of Alberta 13, it has been visited by presidents and princesses, and has been the location of many larger and smaller international events in the courtyard, the gallery, and the conference facilities.

Riga Graduate School of Law offers a broad range of possibilities for organizing conferences, seminars, lectures, staff training courses, and other activities. Its facilities are individually adjustable to client space requirements. Access is also available for persons with limited mobility. Facilities may be rented on an hourly or longer basis – at competitive prices and on good conditions.

The ideal location for receptions and presentations is the gallery on the first floor. During warmer months, it is possible to enjoy the attractive courtyard, which can easily accommodate up to 200 people.

Riga Graduate School of Law offers the most up-to-date facilities for conferences and seminars and is able to provide equipment for simultaneous interpretation at European standards.

KĀPĒC BIROJS ALBERTA IELĀ 13?

Alberta ielas 13. nams ir viens no Rīgas krāšņākajām jūgendstila pērlēm. Šinī namā par labu cenu un uz izdevīgiem nosacījumiem iespējams iznomāt plašas biroja telpas. Mūsu namā biroja telpas ir vēstniecības, ārvalstu kompāniju pārstāvniecības Latvijā, kā arī pazīstami vietējie uzņēmumi un organizācijas.

ALBERTA IELAS 13. NAMA PRIEKŠROCĪBAS:

- Nams atrodas klusajā Rīgas centrā, prom no kņadas un trokšņiem, līdzās Elizabetes un Dzirnau ielai;
- Vēsturiska arhitektūra;
- Augstas klases biroju telpas – atbilstošs, ļoti kvalitatīvs remonts, īpašs dizains, dekoratīvās krāsnis, trīskāršie logi, parkets, vienota ēkas ventilācijas sistēma ar gaisa dzesēšanu vasarā, droša apsardze un videonovērošana, autostāvieta ielas pretējā pusē, datortīkls un internets, telefoncentrāle, lifti un balkoni;
- Par izdevīgām cenām pieejamas konferenču telpas ar nepieciešamo aprīkojumu;
- Prestiži kaimiņi;
- Atsaucīgs saimnieks!

Tātad mūsu Alberta ielas 13. namā ir viss, lai Jūs veidotu veiksmīgu biznesu.

Laī sarunātu laiku, kad apskatīt jaunas biroja telpas, lūdzu, sazinieties ar mums!

Gaidīsim Jūs!

LOCATE YOUR OFFICES AT ALBERTA 13

Alberta 13 is one of Riga's most extravagant *art nouveau* pearls. For a good price and on very generous terms, it is now possible to lease exclusive office space. Offices in this building are presently being leased by foreign embassies, by representatives of international companies in Latvia, as well as by many local enterprises and organisations.

ADVANTAGES OF LOCATING TO ALBERTA 13:

- The building is situated in a quiet central area in Riga, close to Elizabetes and Dzirnau streets.
- Historically significant architecture.
- Premium class office space – with high quality renovations, incorporating unique design, decorative stoves, triple-glazed windows, parquet floors, a unified through-building ventilation flow with air conditioning in summer, guaranteed security and video-surveillance, lifts, balconies, LAN and internet connection, telecommunications (PBX), car parking opposite.
- Conference facilities available at competitive prices with full technical support.
- Prestigious neighbours.
- Supportive building management and staff.

Everything has been prepared for your successful business in our building at Alberta 13.

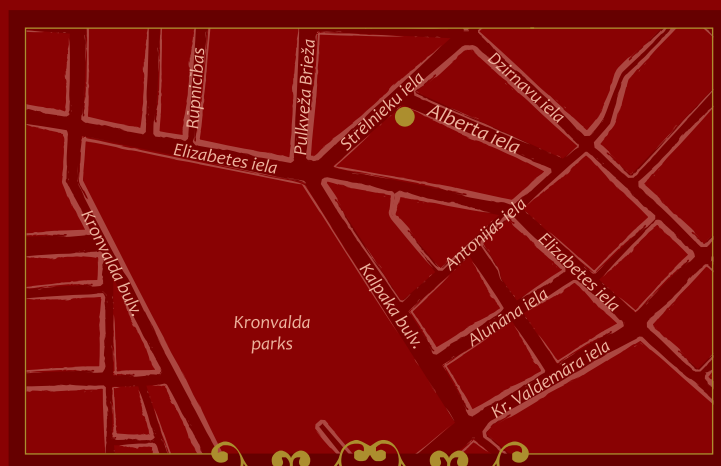
To arrange an appointment to inspect your prospective new offices, please contact us!

You are welcome!

Strelnieku iela 4 k-2, Rīga LV-1010 • Phone: +371 67039332
Phone: +371 67039202 • E-mail: premises@rgsl.edu.lv

www.rgsl.edu.lv